

## Vana-Võromaa käsitöölise 2026 a. septembri ümarlaua kokkuvõte

Toimus 16. septembril 2026 **Võru Ideekojas aadressiga Vabaduse 12/2, Võru** kell 14.00- 15.45  
Arutelu juhatas Vilve Oja, memo pani kirja Külli Eichenbaum.

Kohal olid: Helle Laanpere, Reet Pettai, Liivi Liinamägi, Merike Rebane, Piia Suvi, Dagmar Rosenberg, Külli Eichenbaum, Vilve Oja.

### PÄEVAKORRAS:

1. Kaemi tagasi suvõ toimõtamistele
2. Sügüse ja talvõ plaani
3. Muu küsümise, ütenvõetu käsitüü kaemine

### 1. Suvidõ tegemise ja sügüse alostus

- Suve müük. Sel suvel oli käive 1000 eurot väiksem kui eelnenud suvel.
- Baltica pärimuspidu Tallinnas 6. juunil. Müük väike, aga ilm oli ka kehva.
- Filmi tegemine kirivõõ tegijast Vilvest. Võtted olid Baltika ajal ja suvel Pedaja Reeda juures, kus oli lõngade värvimine taimedega ja aniliinvärvidega. Dokfilmi kirivõõ teemal teeb Edina Cüllög.
- Triibuvaipade värvimine meie esinduse ja poe juures asfaltteele. 29.06. Oli tore meeskonnatöö ja tulemus on väga kena.
- Pärimustantsu festivali õpitoad 11.07, käisid Vilve ja Reet. Seekord oli asukoht lasteaias, kuhu külastajaid sattus väga vähe, sest reklaami ega viitasid polnud väljas piisavalt. Aga mõned usinad õpilased siiski olid ja oli tore.
- Räpina kooli praktikant oli abiks esinduspoes.
- Seto kuningriik 1.08 Mikitamäel. Saatkonnad paigutati kaunis kummalise koha peale. Saatkondadest olidki ainult Vana-Võromaa saatkond ja Haanjameeste saatkond.
- Eesti-Läti programmist osavõtjatele õpituba 2. sept, säärepaela punumine.
- Augustis tegime ettevalmistusi rahvarõivakooli käimapanekuks: eelarve koostamine, osavõtjate teavitamine, lepingute koostamine, allkirjastamine, praegu saime gruppi kokku 16 õppijat. Vaja jätkata õpetajatega kooskõlastusi. Rahvarõivakool on käima läinud, esimene veebi teel teooriakoolitus oli 12. septembril.

### 2. Sügüse ja talvõ plaani

2.1. Käsitööliidu juhtide kool toimus 11.09, Vilve käis kohal.

Peateema, mida arutati oli käsitööliit ja mardilaat. Tähistatakse 30 aastat käsitööliidu tegevust.

5.-7. nov toimub mardilaat Tallinnas Unibet Arenal. Sel aastal programmis konkreetset piirkonda pole. Põhisündmused on reede öösel: toimub käsitööliidu raamatu esitlus. Setod pakuvad pekileiba, esineb Viljandi tüdrukute bänd. Vardad kaasa – toimub üheskoos kudumine.

Teine teema oli rahvarõiva päeva kuulutamine riiklikuks tähtpäevaks, et oleks kalendris punane püha ja lipupäev. Esmases plaanis on päevaks 14. veebruar. Eesmärk on tähtsustada rahvarõivaid. Sel päeval peaks välja andma preemia või tunnustama rahvarõivaste tegijaid.

Kolmas teema puudutas piirkondlikule käsitööle EU geograafilise tähise märgi teemat. Hetkel taotletakse Eesti poolt tingimuste seadmist nii, et eesti toodetele (nt Haapsalu sall, kihnu troi jms), millele märki taotletakse, oleks piirkonnaks kogu Eesti. Protsess on pooleli. Teada on vaid see, et taotlemine hakkab olema 160.- eurot (ühikordne riigilõiv). Eesti patendiameti kaudu toimub, otsustamine Euroopa Liidu Komisjonis.

Kõneldi veel kogukonna kaasamisest – tähtis on iga üksikisik, tuleb noori kaasata.

2.2. Vana-Võromaa esinduse minek Tallinna mardilaadale.

- Kes saavad minna? Paluks kohe Vilvele teada anda. Transport on juba korraldatud.
- Meie boksi tagaseina kujundus tuleb välja mõelda. Meie naabriteks vasakul on kirivõökudujad. Paremal on Setomaa. Kohapeal arutasime, kuidas kujundada.

Helle paksõ vällä, et Vana-Võromaa kaart võinu olla. Tuud meil viil ei olõki välän olnu. Ilostuse saa manu panda – omma Vilve magistritüüst undrukurõivide näädüsse.

2.3. Meil oli plaanis teha sügisest õpitubade asemel klubilisi kokkusaamisi, et ühes koos käsitööd teha või maailma parandada. Milline nimi sellele panna? Peaks olema kutsuv ja huvitav, võiks olla võrukeelne. Kokkusaamised võiks olla 2 korda kuus, ühel päeval kell 14 ja teisel päeval kell 17. Jooksvalt selguvad huvid ja siis ka tegemised.

2.4. Üle-eestiline „Käsitöökojad üle maa“ on 17. oktoobril. Meie teeme esinduses lõimumisprojekti raames säärepaela punumise töötuba. Osalevad ukrainlased, aga õpituba on avatud kõigile huvilistele. Lõimumisprojekti asjas on kontakt Rahvakultuurikeskuse spetsialist Taisto Uuslail.

2.5. Sel aastal teeme oma käsitöökalendri rahvarõivaste teemal. Kasutame oma varasemaid fotosid rõivastumise video tegemiselt ja mängukaarte rahvarõivaste nõukojaga mängust. Epp Margna on meile teinud mõned näidislehed.

Arutasime ideed tuleval aastal teha piltidejagu kalendrisse nõnda, et näiteks iga meie meistri ühe toote põhiselt pilt ja väike selgitus või valmistamiseõpetus. Seda tuleks varakult tegema hakata.

2.6. Käsitööesinduses jõulumüük sel aastal 7.- 18. detsembril, avatud E-R kell 10-15.

### **3. Muu info**

Vaadati üksteise käsitööasju: Piial olid uued sokid, Reedal värskelt värvitud lõngad, Hellel pooleli kiri-sõrmkinnas, Merikesel põneva lahendusega kinkekott.

Võiks juba hakata talvetooteid ja -kaupu tegema ja ka poes pakkuma, jõulud tulevad alati ootamatult 😊.

Vestlus ja infovahetus rahvarõivaste materjalide ja valmistamise osas, gruppidele rõivaste tegemise võimekused. Üksiktegija ei jõua kuigi kiiresti teha suuremat hulka (ja veel erinevatele mõõtudele), kui ühingu kaudu teha, saab tööd ära jagada. Hamede tikkimisel võiks tantsim rõivaste puhul kasutada masintikkimist. Käsitsi tikkimine on kordades kallim, sest on ajamahukas. Vaatasime ka näidiseid nii käsitsi kui masintikitud õlalappide osas. Ikkagi jõudsime tõdemuseni, et pidulik rõivas olgu käsitsi tikitud, aga tantsimise rõivad on ikkagi nagu töö rõivad ja siin võiks kasutada nii vabrikurõivast kui masintikandit.

**Järgmine kokkusaamine on 14. oktoobril algusega kell 14 käsitööesinduses.**

Kirja pani Külli